

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ
У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ**

РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ
функціонування ринку природного газу
за II квартал 2023 року

2023

Статтею 20 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» передбачені повноваження НКРЕКП щодо здійснення моніторингу, зокрема, функціонування ринку природного газу, який забезпечується шляхом проведення аналізу та оцінки ряду параметрів (показників).

Ці результати підготовлено на виконання вимог статті 4 Закону України «Про ринок природного газу» та постанови НКРЕКП від 14.09.2017 № 1120 «Про затвердження Порядку здійснення Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, моніторингу ринків у сферах енергетики та комунальних послуг».

Інформація в цих результатах сформована на основі даних, отриманих НКРЕКП від суб'єктів ринку природного газу відповідно до затверджених форм звітності та на офіційні запити НКРЕКП протягом періоду моніторингу.

Отримані дані можуть бути змінені (відкориговані) суб'єктами ринку природного газу після завершення періоду моніторингу.

Ціни, наведені в цих результатах, є середньозваженими.

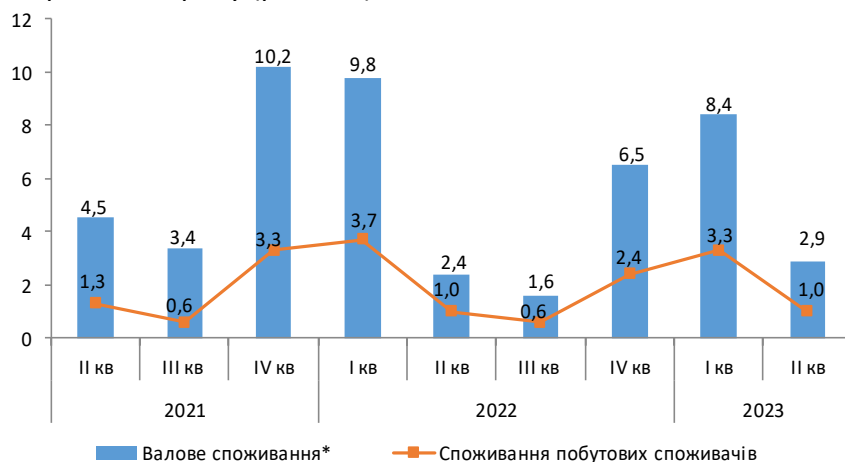
Зміст

1. Загальний опис ринку природного газу	4
1.1. Споживання.....	4
1.2. Видобуток	4
1.3. Імпорт та експорт.....	5
2. Оптовий ринок природного газу України.....	5
3. Роздрібний ринок природного газу України	9
4. Конкуренція	13
5. Порівняння цін на природний газ з цінами на європейських газових ринках.....	13

1. Загальний опис ринку природного газу

1.1. Споживання

Обсяг валового споживання природного газу у II кварталі 2023 року становив 2,9 млрд м³, що на 65 % менше ніж у попередньому кварталі та на 21 % більше ніж в аналогічному періоді попереднього року (рис. 1.1).

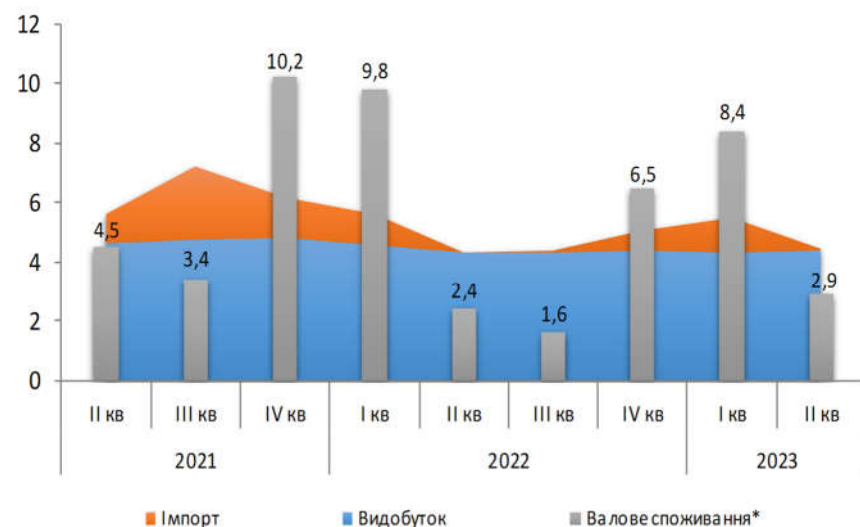
* без урахування обсягів видобутку природного газу невизначеного власника

Рис. 1.1. Динаміка обсягів валового споживання та споживання побутових споживачів, млрд м³

Обсяг споживання природного газу побутовими споживачами у II кварталі 2023 року зменшився на 70 % порівняно з попереднім кварталом та не змінився у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року. Частка обсягу споживання побутових споживачів у загальному обсязі валового споживання у II кварталі 2023 року становила 34 %, що на 5 % менше в порівнянні з попереднім кварталом та на 8 % менше ніж в аналогічному періоді 2022 року.

Споживання природного газу протягом року є нерівномірним у зв'язку із сезонними коливаннями. Для забезпечення потреб споживачів у період високого попиту на газ та з метою покриття додаткового попиту в опалювальний період, необхідний обсяг природного газу відбирається з газосховищ. Протягом сезону із низьким попитом надлишок видобутого та імпортованого газу закачується до підземних газосховищ.

Так, у зв'язку із невисоким попитом на природний газ у

* без урахування обсягів видобутку природного газу невизначеного власника

Рис. 1.2. Динаміка обсягів споживання, видобутку та імпорту природного газу, млрд м³

II кварталі 2023 року (рис. 1.2) надлишок природного газу власного видобутку закачувався до підземних газосховищ. У II кварталі 2023 року обсяги валового споживання становили 66 % обсягів видобутого та імпортованого природного газу, а в аналогічний період 2022 року – 55 %. У цілому обсяг валового споживання за перше півріччя 2023 року зменшився на 7 % порівняно з першим півріччям 2022 року та становив 11,3 млрд м³.

1.2. Видобуток

Обсяг видобутку¹ природного газу (без врахування обсягів видобутку, переданого до мереж Операторів ГРМ) у II кварталі 2023 року збільшився на 81 млн м³ (або на 2 %) порівняно з попереднім кварталом та на 84 млн м³ (або на 2 %) у порівнянні з аналогічним періодом минулого року та становив 4,4 млрд м³.

¹ Товарний природний газ

1.3. Імпорт та експорт

Загальний обсяг закупленого природного газу за кордоном у II кварталі 2023 року становив 166,8 млн м³, з якого 34,7 млн м³ (21 %) – імпорт природного газу, 132,1 млн м³ (79 %) – обсяг природного газу, який було закачано до підземних газосховищ у митному режимі митного складу².

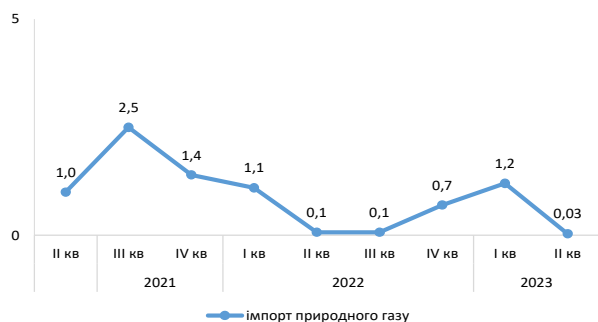

Рис. 1.4. Динаміка обсягів імпорту природного газу, млрд м³

У II кварталі 2023 року природний газ, який зберігався в газосховищах у митному режимі митного складу, замовниками послуг зберігання не переводився в митний режим імпорту³. Таким чином, загальний обсяг імпорту природного газу у II кварталі 2023 року становив 0,03 млрд м³, що на 1,17 млрд м³ менше ніж у попередньому кварталі та на 0,07 млрд м³ менше ніж у II кварталі 2022 року (рис. 1.4.).

Кількість імпортерів у II кварталі 2023 року становила 1 суб'єкт, що на 5 суб'єктів менше у порівнянні з I кварталом 2023 року. При цьому загальна кількість замовників послуг транспортування, які використовували потужність міждержавних з'єднань у напрямку країни ЄС – Україна у II кварталі 2023 року, становила 20 суб'єктів.

Кількість імпортерів у II кварталі 2023 року становила 1 суб'єкт, що на 5 суб'єктів менше у порівнянні з I кварталом 2023 року.

У II кварталі 2023 року експорт природного газу не здійснювався з огляду на дію постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2022 № 1466 «Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2023 рік», якою встановлена заборона на експорт природного газу.

2. Оптовий ринок природного газу України

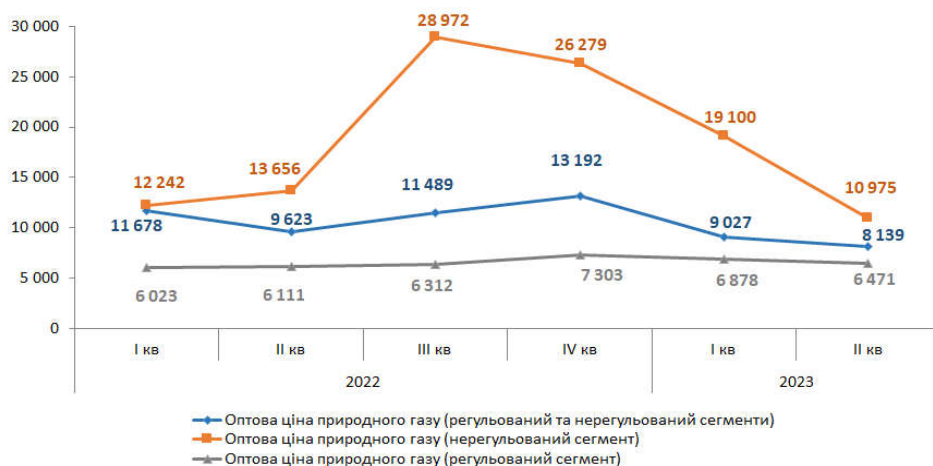

Рис. 2.1. Динаміка оптових цін на ринку природного газу, грн/тис. м³ (без ПДВ)

Ціна, яка сформувалася на оптовому ринку природного газу України, у II кварталі 2023 року зменшилась на 10 % у порівнянні з попереднім кварталом і становила 8 139 грн/тис. м³, а у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року зменшилась на 15 % (рис. 2.1). Слід зазначити, що на основі аналізу чинників, які впливали на формування оптової ціни,

оптовий ринок природного газу України умовно поділяється на два сегменти: регульований та нерегульований.

²Митний склад – це митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (стаття 121 глави 20 Митного кодексу України).

³Митний режим імпорту (імпорт) – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання всіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України (стаття 74 глави 13 Митного кодексу України).

Регульований сегмент оптового ринку природного газу у II кварталі 2023 року функціонував згідно зі статтею 11 Закону України «Про ринок природного газу», постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2022 № 222 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» (далі – Положення про ПСО 222) та постановою Кабінету Міністрів України від 19.07.2022 № 812 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу щодо особливостей постачання природного газу виробникам теплової енергії та бюджетним установам» (далі – Положення про ПСО 812).

Положенням про ПСО 222 у рамках оптового ринку природного газу було покладено спеціальні обов'язки:

на АТ «Укргазвидобування» і Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз» – щодо продажу природного газу, а на НАК «Нафтогаз України» – щодо формування ресурсу природного газу для побутових споживачів і виробників теплової енергії шляхом придбання такого газу на умовах, передбачених цим Положенням;

на НАК «Нафтогаз України» – щодо забезпечення ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг», ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України», у тому числі як постачальника «останньої надії», ресурсом природного газу, необхідним для забезпечення виконання спеціальних обов'язків згідно з цим Положенням, на умовах, передбачених цим Положенням;

на ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» – щодо забезпечення реалізації природного газу за договорами з постачальниками природного газу побутовим споживачам на умовах, передбачених цим Положенням;

на ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» – щодо продажу природного газу операторам газорозподільних систем на умовах, передбачених цим Положенням, з 01 червня 2022 року.

Положенням про ПСО 812 було покладено, зокрема, спеціальні обов'язки на НАК «Нафтогаз України» щодо забезпечення ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» та ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» ресурсом природного газу, необхідним для забезпечення виконання спеціальних обов'язків згідно з цим Положенням, на умовах, передбачених цим Положенням.

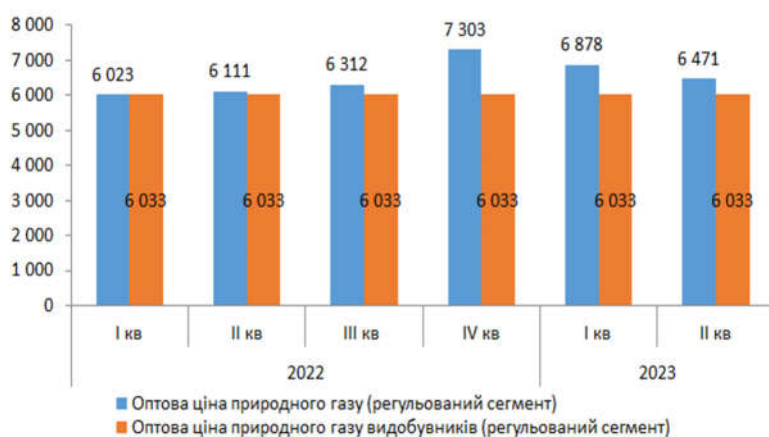

Рис. 2.2. Динаміка оптових цін на регульованому сегменті оптового ринку природного газу, грн/тис. м³ (без ПДВ)

Оптова ціна природного газу на регульованому сегменті ринку у II кварталі 2023 року становила 6 471 грн/тис. м³ (без ПДВ), що на 6 % нижче ніж ціна у I кварталі 2023 року та на 6 % вище ніж у аналогічному періоді минулого року. Ціна оптового продажу природного газу АТ «Укргазвидобування» для НАК «Нафтогаз України» у II кварталі 2023 року становила 6 033 грн/тис. м³ (без ПДВ) (рис. 2.2) та порівняно з попереднім кварталом та аналогічним періодом минулого року не змінилася.

АТ «ДАТ «Чорноморнафтогаз» у II кварталі 2023 року не здійснювало оптового продажу природного газу.

Оптова ціна природного газу на нерегульованому сегменті оптового ринку природного газу у II кварталі 2023 року склала 10 975 грн/тис. м³ (без ПДВ), що менше на 8 125 грн/тис. м³ (або на 43 %) ніж у I кварталі 2023 року та на 2 681 грн/тис. м³ (або на 20 %) менше у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року (рис. 2.3).

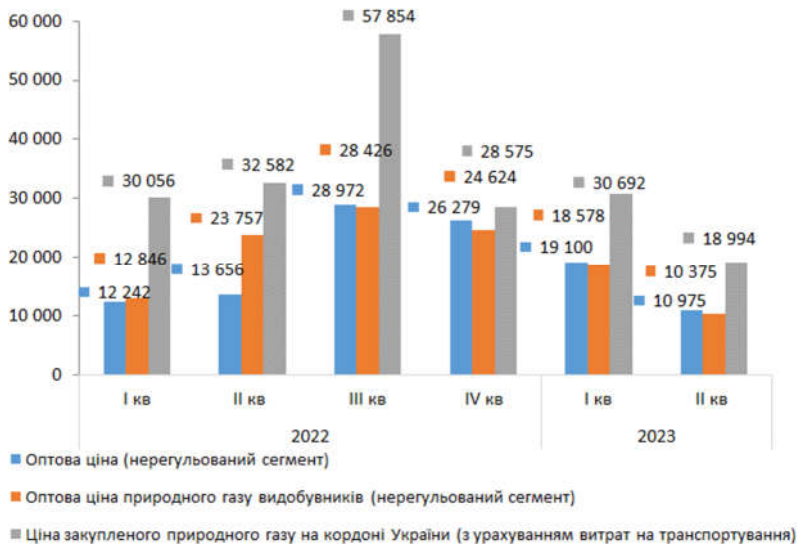

Рис. 2.3. Динаміка оптових цін на нерегульованому сегменті оптового ринку природного газу, грн/тис. м³ (без ПДВ)

року і становила 10 375 грн/тис. м³.

Таким чином, аналіз оптового ринку природного газу свідчить, що ціни на природний газ в Україні знижувались починаючи з IV кварталу 2022 року, слідуючи тенденціям європейських хабів, де ціни стримували від зростання високі рівні запасів газу в ПСГ Європи та зниження попиту.

Крім того, на зниження ціни вплинула заборона експорту природного газу відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2022 № 1466 «Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2023 рік», що дало змогу накопичити достатній ресурс природного газу в газосховищах та забезпечити задоволення внутрішнього попиту на природний газ.

З метою балансування газотранспортної системи оператор ГТС здійснює балансуючі дії. У разі якщо замовники послуг транспортування у встановлені законодавством терміни не врегулювали свій негативний/позитивний небаланс, до них згідно із законодавством застосовується плата за добовий небаланс:

якщо обсяг добового небалансу замовника послуг транспортування природного газу за газову добу є позитивним, то вважається, що замовник послуг транспортування природного газу на підставі попередньої згоди, наданої на умовах договору на транспортування природного газу, продав оператору газотранспортної системи природний газ в обсязі добового небалансу і, відповідно, має право на отримання грошових коштів від оператора газотранспортної системи в розмірі плати за добовий небаланс;

якщо добовий небаланс замовника послуг транспортування природного газу за газову добу є негативним, то вважається, що замовник послуг транспортування природного газу на підставі попередньої згоди, наданої на умовах договору на транспортування природного газу, придбав природний газ в оператора газотранспортної системи в обсязі добового небалансу та повинен сплатити оператору газотранспортної системи плату за добовий небаланс.

Плата за добовий небаланс має відображати витрати та враховувати вартість вчинення балансуючих дій оператором газотранспортної системи, а також величину коригування.

Плата за добовий небаланс для замовника послуг транспортування природного газу розраховується без урахування величини коригування (у сторону збільшення при негативних небалансах та в сторону зменшення при позитивних небалансах), якщо обсяг добового небалансу не перевищує допустиме відхилення від обсягів природного газу, поданих на точках виходу (позитивний небаланс) або точках входу (негативний небаланс).

Ціна закупленого природного газу на кордоні України (з урахуванням витрат на транспортування) у II кварталі 2023 року порівняно з попереднім кварталом зменшилась на 38 % та становила 18 994 грн/тис. м³. Водночас порівняно з II кварталом 2022 року ціна закупленого природного газу на кордоні України зменшилась на 42 %.

Оптова ціна природного газу газовидобувних підприємств на нерегульованому сегменті ринку природного газу у II кварталі 2023 року зменшилась на 8 203 грн/тис. м³ (або на 44 %) у порівнянні з I кварталом 2023 року та на 13 382 грн/тис. м³ (або на 56 %) порівняно з II кварталом 2022

Для цілей розрахунку плати за добовий небаланс застосовується маржинальна ціна придбання/продажу.⁴

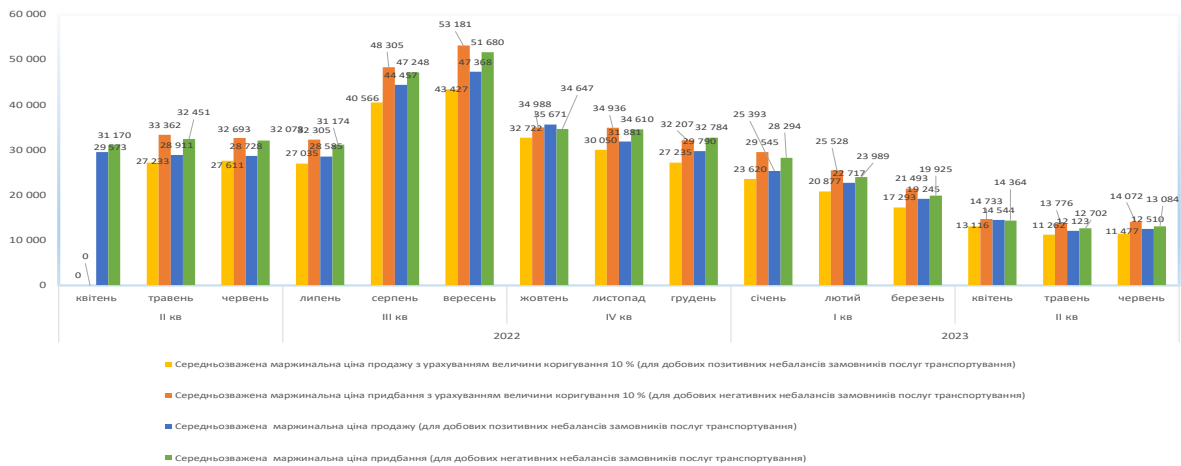

Рис. 2.4. Динаміка маржинальної ціни придбання/продажу природного газу для негативних/позитивних небалансів більше та менше величини допустимих відхилень, грн/тис. м³ (без ПДВ) транспортування, у яких виникали небаланси

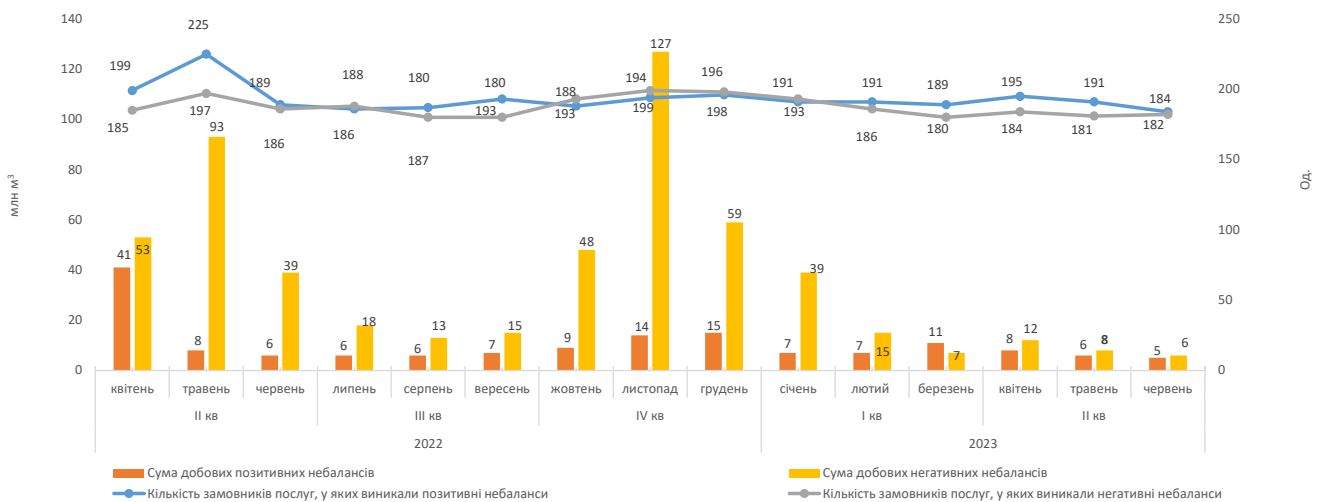

Рис. 2.5. Динаміка добових позитивних/негативних небалансів та кількість замовників послуг транспортування, у яких виникали небаланси

У II кварталі 2023 року сума добових позитивних небалансів зменшилась на 24 % в порівнянні з I кварталом 2023 року та була майже у 3 рази меншою у порівнянні з відповідним періодом попереднього року (рис. 2.5). Водночас сума добових негативних небалансів у II кварталі 2023 року зменшилась більш ніж в 2 рази порівняно із сумою добових негативних небалансів у I кварталі 2023 року та в 7 разів в порівнянні з II кварталом попереднього року. Слід зазначити, що частка добових негативних небалансів у валовому споживанні природного газу у II кварталі 2023 року становила менше 1,0 % (менше 1,0 % – у I кварталі 2023 року та 7,7 % – у II кварталі 2022 року).

⁴ Відповідно до вимог наказу Міненерго від 07.03.2022 № 110 (із змінами) у період з 01 березня 2022 року по 30 квітня 2022 року визначення вартості всього обсягу добового небалансу здійснюється без застосування цінового коригування

На зменшення суми добових негативних небалансів вплинуло прийняття НКРЕКП постанови від 31.01.2023 № 182 «Про затвердження та внесення змін до деяких постанов НКРЕКП». Відповідно до внесених до Кодексу газотранспортної системи та Типового договору транспортування природного газу змін з 01.02.2023 до суми добових негативних небалансів не включаються несанкціоновані відбори природного газу.

Кількість замовників послуг транспортування, які потрапляли в небаланси у II кварталі 2023 року, становила 251 суб'єкт (у I кварталі 2023 року – 260). При цьому загальна кількість активних замовників послуг транспортування у II кварталі 2023 року становила 346 суб'єктів, з яких 73 % потрапили в позитивні та негативні небаланси.

Впровадження виробництва біометану в Україні

У II кварталі 2023 року передача біометану до газотранспортної та газорозподільної систем не здійснювалось.

В свою чергу, 08.06.2023 НКРЕКП прийнято постанову «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП щодо сприяння розвитку виробництва біометану», якою внесені зміни до Кодексу газотранспортної системи та Кодексу газорозподільних систем, у частині вдосконалення умов доступу виробників біометану до об'єктів газової інфраструктури та нівелювання технічних обмежень передачі біометану до газорозподільної системи, що стимулюватиме виробників біометану до виробництва газу.

Зміни надають можливість виробникам біометану за наявності реверсної компресорної станції, яка є об'єктом газотранспортної системи, передавати надлишок газу, який не був використаний споживачами, приєднаними до мереж відповідного Оператора ГРМ, в мережі Оператора ГТС.

Прийняття вищезазначеного рішення є важливим кроком на шляху розвитку виробництва біометану в Україні та досягнення кліматичної нейтральності, що відповідає стратегії реформування енергетичного сектору в країнах-членах ЄС та Україні.

Також, з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реалізації інвестиційних проектів із значними інвестиціями» від 9 серпня 2023 року № 3311-ІХ поширена дія Закону України «Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні» на проекти, спрямовані на виробництво біогазу та біометану.

3. Роздрібний ринок природного газу України

Роздрібна ціна на природний газ для побутових споживачів у II кварталі 2023 року майже не змінилась порівняно з I кварталом 2023 року та становила 6 492 грн/тис. м³ (7939 грн/тис. м³ з урахуванням тарифу на транспортування та ПДВ). У порівнянні з аналогічним періодом 2022 року ціна на природний газ була меншою на 53 грн/тис. м³, що становить близько 1% (рис. 3.1).

За результатами моніторингу вебсайтів постачальників природного газу у II кварталі 2023 року мінімальна ціна на природний газ, який постачався побутовим споживачам на умовах базової річної пропозиції, становила 7,70 грн за м³, максимальна – 9,99 грн за м³.

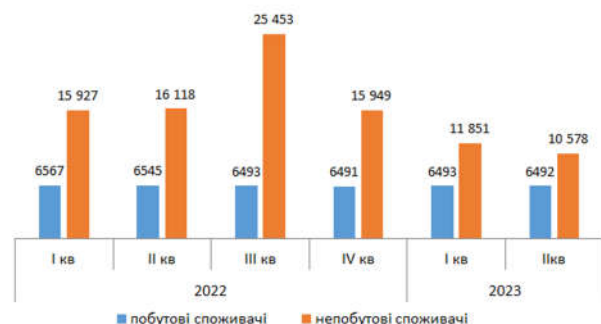

Рис. 3.1. Динаміка цін на роздрібному ринку природного газу (без урахування тарифів на транспортування та розподіл природного газу та ПДВ), грн/тис. м³

Роздрібна ціна природного газу для побутових споживачів у II кварталі 2023 року знизилась на 11 % порівняно з попереднім кварталом та з аналогічним періодом попереднього року і становила 10 578 грн/тис. м³ (регульований та нерегульований сегменти).

Протягом II кварталу 2023 року роздрібна ціна для побутових споживачів поступово знижувалась, так у травні 2023 року ціна на природний газ знизилась на 7 % порівняно з квітнем, а у червні знизилась на 2 % порівняно з травнем (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Динаміка цін на роздрібному ринку природного газу (без урахування тарифів на транспортування та розподіл природного газу та ПДВ), грн/тис. м³

щодо забезпечення постачання природного газу окремим споживачам на умовах, передбачених цим Положенням;

- на ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» - щодо постачання природного газу тепловим електростанціям та теплоелектроцентралям до 15 квітня 2024 року на умовах, передбачених цим Положенням.

Положенням про ПСО 812 покладено зокрема, такі спеціальні обов'язки :

- ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» постачає з 1 вересня 2022 року по 15 квітня 2024 року (включно) природний газ виробникам теплової енергії на підставі договору за цінами та на умовах, визначеними цим Положенням;

- ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг» постачає з 1 вересня 2022 року по 15 квітня 2024 року (включно) природний газ бюджетним установам на умовах договору постачання, укладеного з цим товариством, за цінами та на умовах, визначеними цим Положенням;

- ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» - щодо забезпечення постачання природного газу споживачам, що є підприємствами, установами, організаціями, на балансі яких перебувають гуртожитки (та/або інші житлові будівлі, у яких постійно або тимчасово проживають побутові споживачі), за цінами та на умовах, визначеними цим Положенням.

Середньозважена роздрібна ціна на **регульованому сегменті** ринку природного газу у II кварталі 2023 року для побутових споживачів знизилась порівняно з попереднім кварталом та становила – **9 275 грн/тис. м³** (без тарифів на транспортування та розподіл природного газу та ПДВ), що на 258 грн/тис. м³ (3%) менше ніж у I кварталі 2023 року.

У квітні 2023 року середньозважена роздрібна ціна на регульованому сегменті ринку природного газу для побутових споживачів становила – 9 533 грн/тис.м³, у травні – 9 092 грн/тис.м³, у червні – 9 101 грн/тис.м³ (без тарифів на транспортування та розподіл природного газу та ПДВ), таким чином ціна для побутових споживачів на регульованому сегменті ринку у II кварталі знизилась у травні в порівнянні з квітнем на 441 грн/тис.м³, тоді як у червні майже не змінилась в порівнянні з травнем.

Для аналізу чинників, які впливають на формування роздрібної ціни, роздрібний ринок можна умовно поділити на регульований та нерегульований сегменти.

У II кварталі 2023 року регульований сегмент функціонував згідно зі статтею 11 Закону України «Про ринок природного газу», Положенням про ПСО 222 та Положення про ПСО 812.

Положенням про ПСО 222 покладено, зокрема такі спеціальні обов'язки на:

- на суб'єкта господарювання, що здійснює функції постачальника «останньої надії» (далі - постачальник «останньої надії») -

Ціна на природний газ для виробників теплової енергії для потреб населення на регульованому сегменті ринку природного газу протягом II кварталу 2023 року була незмінною та становила 6 183 грн/тис. м³. Для виробників теплової енергії для потреб бюджетних установ та організацій регульована ціна становила 13 658 грн/тис. м³ та була незмінною протягом кварталу.

Для промислових підприємств та інших суб'єктів господарювання протягом кварталу ціна на природний газ також була незмінною та становила 9 125 грн/тис. м³. Для бюджетних установ та організацій у II кварталі 2023 року ціна природного газу у порівнянні з попереднім кварталом збільшилась на 54 грн/тис. м³ та становила 13 602 грн/тис. м³, зокрема, у квітні 2023 - 13 600 грн/тис. м³, у травні та червні 2023 року – 13 658 грн/тис. м³. Для виробників теплової енергії для потреб інших суб'єктів ціна на природний газ у порівнянні з попереднім кварталом знизилась на

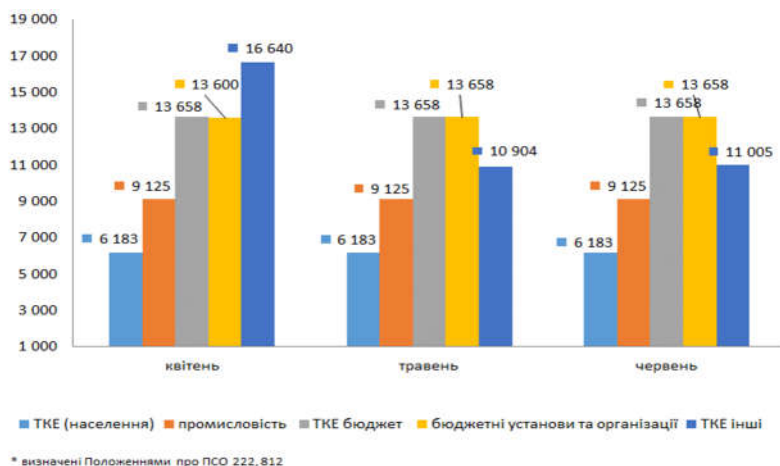
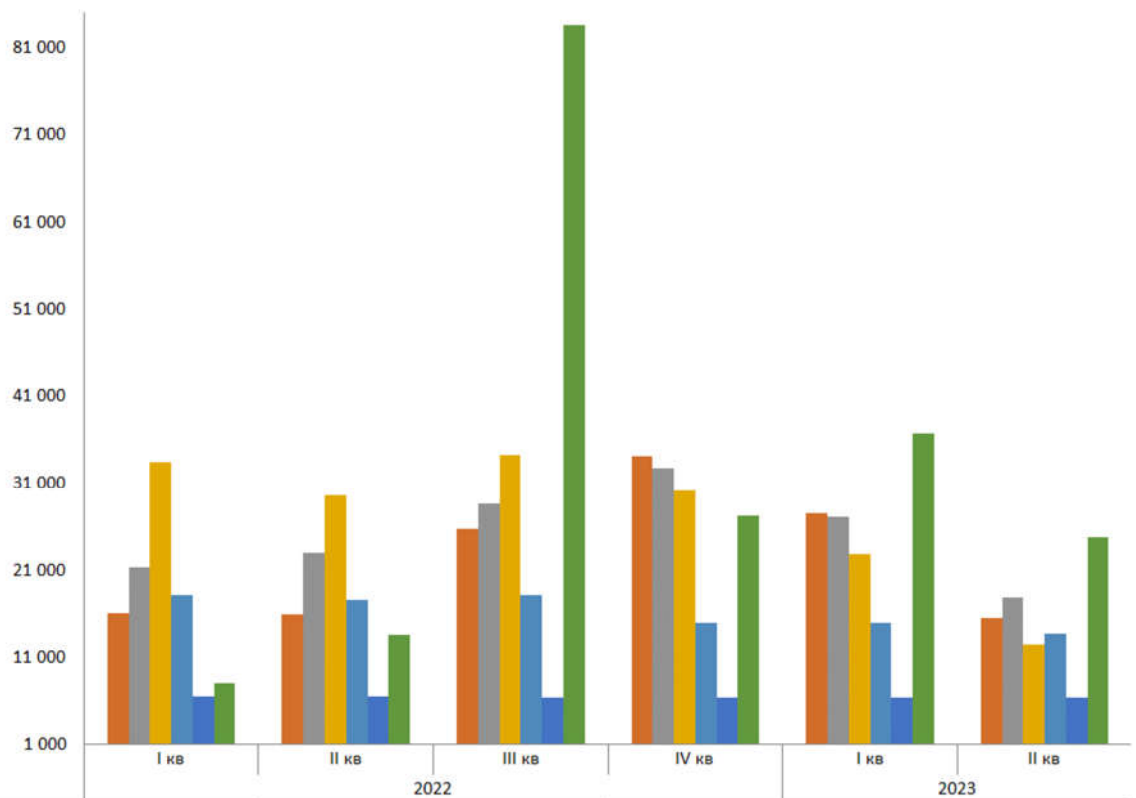

Рис. 3.3. Динаміка цін на регульованому сегменті роздрібного ринку природного газу (без урахування тарифів на транспортування та розподіл природного газу та ПДВ), грн/тис. м³

10 055 грн/тис. м³ (або 45%) та становила 12 509 грн/тис. м³, зокрема у квітні 2023 року – 16 640 грн/тис. м³, у травні – 10 904 грн/тис. м³, у червні – 11 005 грн/тис. м³ (рис. 3.3).

На нерегульованому сегменті роздрібного ринку природного газу у II кварталі 2023 року ціна на природний газ для побутових споживачів становила **12 541 грн/тис.м³**, що на 46 % менше ніж у попередньому кварталі та в аналогічному періоді попереднього року.

У II кварталі 2023 року в порівнянні з попереднім кварталом роздрібна ціна на природний газ для бюджетних установ та організацій знизилась на 11 980 грн/тис. м³ (або на 44 %), тоді як у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року знизилась на 405 грн/тис. м³ (або на 3 %); для виробників теплової енергії для потреб бюджетних установ та інших у порівнянні з попереднім кварталом ціна знизилась на 9 234 грн/тис. м³ (на 34 %), а у порівнянні з аналогічним періодом 2022 року знизилась на 5 028 грн/тис. м³ (або на 22 %); для виробників теплової енергії для потреб населення ціна знизилась на 12 041 грн/тис. м³ (на 33 %) у порівнянні з попереднім кварталом 2023 року та зросла на 11 138 грн/тис. м³ (на 82%) у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року; для промислових підприємств та інших суб'єктів господарювання у порівнянні з попереднім кварталом ціна знизилась на 10 299 грн/тис. м³ (на 45 %), та у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року знизилась на 17 050 грн/тис. м³ (або на 58 %); для релігійних організацій у порівнянні з попереднім кварталом ціна знизилась на 1 209 грн/тис. м³ (або на 8 %), та у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року знизилась на 3 899 грн/тис. м³ (або на 22 %) (рис. 3.4).

	2022				2023	
■ бюджетні установи та організації	16 096	15 944	25 706	34 026	27 519	15 539
■ ТКЕ (бюджет та інші)	21 345	22 931	28 543	32 713	27 137	17 903
■ промислові підприємства та інші	33 448	29 544	34 292	30 128	22 793	12 494
■ релігійні організації	18 147	17 593	18 133	14 973	14 903	13 694
■ побутові споживачі	6 567	6 545	6 493	6 491	6 493	6 492
■ ТКЕ-населення	8 122	13 590	83 495	27 218	36 769	24 728

Рис. 3.4. Динаміка цін на нерегульованому сегменті роздрібного ринку природного газу (без урахування тарифів на транспортування та розподіл природного газу та ПДВ), грн/тис. м³

Таким чином, протягом II кварталу 2023 року (рис. 3.5) на нерегульованому сегменті ринку природного газу протягом усього кварталу найбільшою ціна на природний газ була для виробників теплової енергії для потреб населення, зокрема, у квітні 2023 року ціна для цієї категорії споживачів становила 25 350 грн/тис. м³.

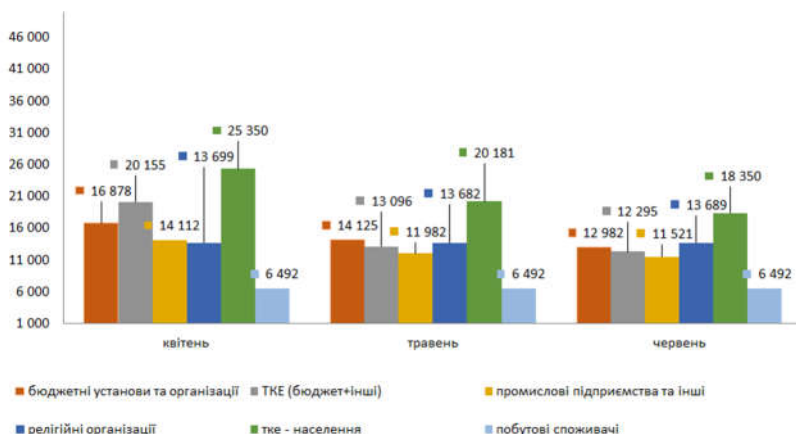

Рис. 3.5. Динаміка цін на нерегульованому сегменті роздрібного ринку природного газу (без урахування тарифів на транспортування та розподіл природного газу та ПДВ), грн/тис. м³

4. Конкуренція

Протягом II кварталу 2023 року на ринку природного газу здійснювали діяльність з постачання природного газу 168 постачальників, з них 13 компаній здійснювали постачання природного газу також побутовим споживачам.

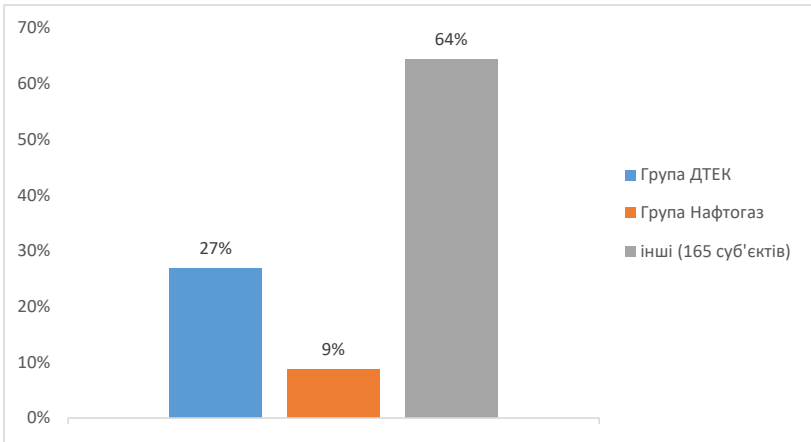

Рис. 4.1. Частка обсягів постачання побутовим споживачам (нерегульований сегмент), %

У II кварталі 2023 року, як і у попередньому кварталі 2023 року, близько 97% обсягів постачання природного газу населенню здійснювалось ТОВ «ГК «Нафтогаз України».

Частка групи ДТЕК від обсягу постачання природного газу побутовим споживачам (нерегульований сегмент) склала близько 27 %, групи Нафтогаз – 9%.

Частка інших постачальників (165 суб'єктів) у обсязі постачання природного газу побутовим споживачам (нерегульований сегмент) загалом становила 64 % (рис. 4.1).

5. Порівняння цін на природний газ з цінами на європейських газових ринках

Порівняння ціни на природний газ

Протягом II кварталу 2023 року ціна на європейському ринку (TTF) коливалась та була найвищою в квітні – 16 475 грн за м³, найменшою в травні та становила 11 174 грн за м³.

Зниження цін може бути пов'язано зі зростанням запасів газу в європейських ПСГ – як наслідок – зниження цін на природний газ. Крім того, зниження попиту, порівняно з попередніми періодами, також сприяло зниженню цін на газ.

У червні проблеми з постачанням природного газу з Норвегії та конкуренція з азіатськими ринками за постачання LNG вплинули на зростання ціни на газ на європейському ринку (TTF).

Загалом ціна на газ зросла орієнтовно на 40% з початку червня поточного року та становила 15 723 грн за м³.

Виходячи з аналізу цін на природний газ в ЄС та на ринку України за II квартал 2023 року (рис. 5.1.), на роздрібному ринку України низький рівень цін пов'язаний в першу чергу із введенням мораторію на підвищення цін на природний газ для побутових споживачів (частка обсягів постачання побутовим споживачам становить 45 % від загального обсягу постачання).

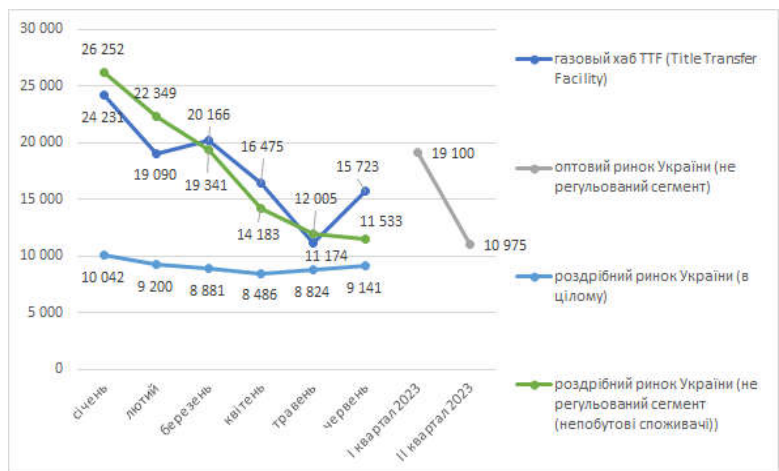

Рис. 5.1. Ціни на природний газ відповідно до ринків, грн/тис. м³